

061.3:615(437.2 Gottwaldov) (047.1)

ZPRÁVA O 4. CELOSTÁTNÍM FARMACEUTICKÉM SJEZDU V GOTTWALDOVĚ

Major PhMr. Miroslav TRIPES

Ve dnech 20.—22. května 1963 se konal v Gottwaldově v Divadelním sále Interhotelu 4. celostátní farmaceutický sjezd, který pořádala farmaceutická sekce Čs. lékařské společnosti J. E. Purkyně. Sjezd měl monotematickou náplň — Stabilita léčiv — a účastnilo se ho přes 300 pracovníků z výzkumu, výroby a kontroly léčiv, pracovníků z lékáren a několik vojenských lékařníků.

Na sjezdu byly předneseny 3 hlavní referáty. Doc. Záthurecký (SAV Bratislava) se zabýval podstatou změn ohrožujících stabilitu léčiv. Rozdělil názorně změny na: 1. chemické, 2. fyzikální, 3. biologické a k těmto jednotlivým skupinám snesl četná pozorování vlastní i jiných autorů. Ředitel Sdružení SPOFA Palkoska přednesl přednášku: „Dosavadní zkušenosti v práci na stabilitě léčiv ve farmaceutickém průmyslu“. Uvedl, že náš farmaceutický průmysl uvádí každoročně do oběhu 40—50 nových přípravků nebo lékových forem. Na několika konkrétních pří-

padech ukázal péči, kterou věnuje výroba stabilitě hromadně vyráběných přípravků. Závěrem poukázal na potíže, které výrobě vznikají se stabilitou v malých výrobních množstvích a na výhody, které se mohou plně uplatnit při kontinuální výrobě velkých výrobních šarží.

Vacek J. a Pohorský J. (SÚKL Praha) měli společný referát na téma: „Problém stability léčiv“. Z hlediska teoretických poznatků o kinetice chemických pochodů jak během výroby, tak během skladování léčiv ilustrovali posluchačům všechny okolnosti a působení vnějších a vnitřních vlivů, kterým jsou léčiva vystavena. Všechny tyto hlavní referáty budou otištěny v plném znění v časopise Československá farmacie.

Sjezdu byly předneseny ještě některé další referáty a sdělení. K nejzávažnějším patřily (stručně uvádíme jen některé): Bold, Školaudyová (Léčiva n. p. Praha): „Zkušenosti při sledování stability tablet a dražé v n. p. Léčiva“.

Referát popisuje zkoušení tablet se zřetelem k jejich stálosti, vlivy pomocných látek a obalového materiálu.

Heřmanský a Vlček (Výzk. ústav antibiotik, Roztoky u Prahy) v referátě „Některé zkušenosti se stabilitou antibiotik“ se zabývali vlivem použitých surovin, jejich inkompatibilitou, vlivem obalového materiálu apod. na hromadně vyráběná léčiva. Beneš (SÚKL Praha): „Nový způsob stabilizace a balení éteru k narkóze“. Vycházejí z poznatku, že tvorba toxických produktů narkózního éteru je způsobena kyslíkem, který je v éteru přímo rozpuštěn a který tvoří atmosféru nad éterem po jeho rozplnění do lahviček, uvedl autor způsoby odstranění rozpuštěného kyslíku a popis celokovové nádoby se speciálním uzávěrem. Nový způsob preparace a balení éteru k narkóze dovoluje podstatně prodloužit jeho expiraci a tím utvořit i několikaleté zásoby. Posluchačům byl současně předveden prakticky i vzorek nového balení.

Souček (Ústav hematologie a krevní transfúze, Praha): „K otázce stability glukózových roztoků při sterilizaci v autoklávu“, zjistil, že glukóza, která je jednou z nejdůležitějších součástí infúzních roztoků a roztoků používaných ke konzervaci krve, se při sterilizaci v autoklávu částečně rozkládá. Vznikající produkty jsou netoxické. K nejmenšímu rozkladu dochází při pH 3-5.

Petera, Vrána (ÚSOL Praha): „Stabilita infúzních roztoků a Aqua pro injectione hodnocená podle vzhledu a obsahu redukcujících látek“, zjišťovali při výstupní kontrole obsah mechanických nečistot a vysoký obsah redukcujících látek. Pokusy bylo prokázáno, že obsah mechanických nečistot pochází z valné části jako výluh z pryžové zátky, obsah redukcujících látek prakticky jenom ze zátek. Prokázali, že k odstranění těchto vlivů je nejvhodnější podkládat zátky vhodně tvarovanou polypropylenovou folii.

Měrka (VLVDÚ Hradec Králové) v přednášce: „Vliv ionizujícího záření na léčiva a zdravotnický materiál“ podal přehled změn vyvolaných ionizujícími zářeními v léčivech — jde o změny jaderné (vznik indukované radioaktivity), fyzikální, chemické a změny ve farmakologickém účinku. Upozornil i na možnost změn ve zdravotnickém materiálu a závěrem učinil pokus o hodnocení možnosti vzniku indukované radioaktivity v léčivech při atomovém napadení a nebezpečí plynoucího z případné aplikace takto změněných léčiv. Také tato práce bude zveřejněna ve farmaceutickém odborném tisku.

Průběh sjezdového jednání ukázal, že problematika, která byla zaměřena na jeden ústřední problém, byla vhodně zvolena a že referáty přednesené na jednotlivých schůzích nebo seminářích přinesly nové, užitečné poznatky pro všechny oblasti farmacie.